
Zgodba o stolu Sardan predstavljena na razstavi Čar lesa

The story of the Sardan chair presented at the exhibition the Charm of Wood

Borut Ovsenek*

Slika 1. Stol Sardan, Brest Cerknica. V marcu 1967 so prodali milijonti kos stola Sardan, ki je izstopal po kakovosti ter prodanih količinah (Brestov obzornik, 1967).

Figure 1. Sardan chair, Brest Cerknica. In March 1967 the one millionth Sardan chair was sold, a model that stood out for both its quality and the quantities sold (Brestov obzornik, 1967).

Stol Sardan so izdelovali v več pohištvenih tovarnah v Sloveniji v šestdesetih letih 20. stoletja. Stol se je uporabljal kot jedilniški stol v kombinaciji s kotno klopjo in jedilno mizo, pa tudi v pisarnah, združenih domovih, šolah, gostinskih obratih itd. Ta stol je bil zelo popularen zaradi svojega oblikovanja, udobnosti, odlične konstrukcije in nizke cene. V Sloveniji pa tudi v drugih republikah Jugoslavije ga je imela doma skoraj vsaka družina. Stol Sardan se je izdeloval v velikih količinah v več različnih slovenskih tovarnah. Samo v tovarni Brest so na primer leta 1967 izdelali milijonti stol Sardan (slika 1).

Stol ima izredno dobro konstrukcijo, čeprav je zelo lahek. Lahko ga dvignemo z mezinco ene roke; kljub temu pa je ob vsakodnevni rabi lahko dočakal starost in ostal funkcionalen najmanj 60 let, tako kot primerki na sliki 2, ki so ga predstavili na razstavi Čar lesa 2024 v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Stol Sardan je izdelan iz bukovega lesa, ki je v Sloveniji najbolj razširjen in široko uporabljen les, in je glede na nizko ceno ter visoko trdnost in ugodne lastnosti najbolj primeren za ta tip stola. Stol je bil oblažinjen z umetnim usnjem-skajem, kar je omogočalo enostavno čiščenje in trpežnost.

* dipl. inž. les., Eurasia trade, Borut Ovsenek s.p., Ulica Juleta Gabrovska 23, 4000 Kranj, eurasia@siol.net

Ko je avtor tega prispevka Borut Ovsenek, dipl. inž. les., opazil star stol v sosedovi garaži, je prišel na idejo, da bi ta lepi stol spet obudili iz pozabe in ga ponovno ponudili na trgu. S proizvajalcem stolov Lask d.o.o. iz Borovnice se je dogovoril za izdelavo prototipa in ga ponudil svojemu dolgoletnemu japonskemu partnerju, uvozniku in trgovcu s pohištvom. Preteklo je kar nekaj časa, da so detajle stola uskladili z željami japonskega tržišča. Treba ga je

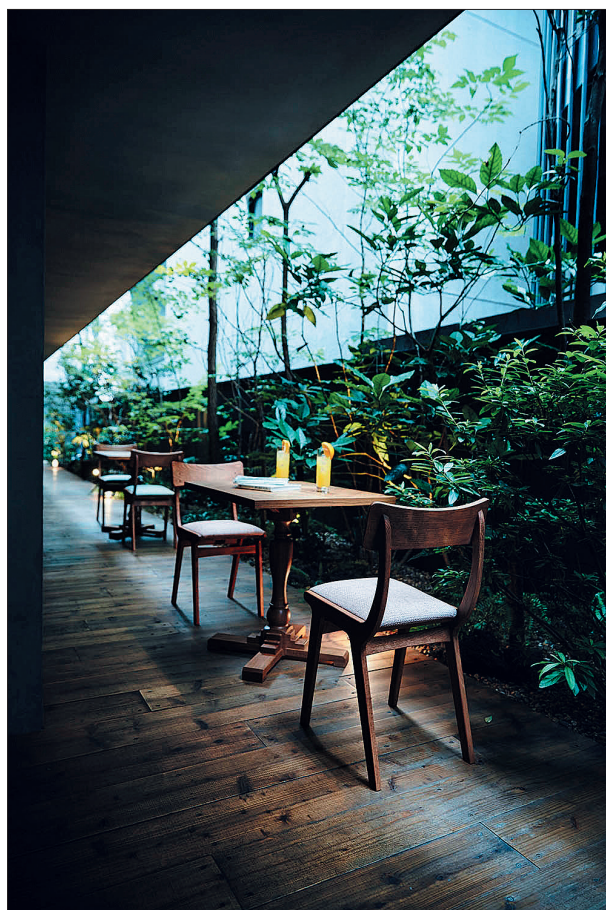

bilo ojačati, zaradi uporabe pri opremljanju objektov kot so kavarne, jedilnice, restavracije, hoteli in podobno. Spremeniti so morali določene detajle in prilagoditi višino sedeža, nakar se je leta 2014 prvič pojavil v katalogu japonskega kupca (slika 3).

Stol pošiljajo na Japonsko s kontejnerji. Stoli so montirani, surovi in pripravljeni za oblažjenje, japonski kupec pa jih dokonča, polakira in oblažini glede na projekt ali ambient, kjer nameravajo stole uporabljati.

Na razstavi so prikazali »originalen« stol Sardan, ki je star vsaj 60 let, kot pravi njegova 93-letna lastnica. Poleg nje stol uporablja že četrta generacija. Razstavili so tudi stol-repliko, tak kot ga izvaža avtorjeva firma Eurasia trade na Japonsko že vrsto let. Razstavljeni vzorec je bil izdelan v maju 2024.

Ob obeh stolih je bila na panoju predstavljena celotna zgodba o stolu Sardan. Predstavljene so

Ob obeh stolih je bila na panoju predstavljena celotna zgodba o stolu Sardan. Predstavljene so

Ob obeh stolih je bila na panoju predstavljena celotna zgodba o stolu Sardan. Predstavljene so

Slika 2. Borut Ovsenek, dipl. inž. les., z razstavljenim originalnim stolom Sardan na razstavi Čar lesa v Cankarjevem domu maja 2024. Originalni stol Sardan, star nad 60 let, ki so ga izdelali v tovarni Brest Cerknica (desno), ter posodobljena verzija oz. replika Sardan Japonska (levo), ki ga njegova firma Eurasia trade že več let izvaža na Japonsko.

Slika 3. Stol Sardan Japonska v katalogu japonskega trgovca.

Figure 3. The Sardan Japan in the Japanese retailer's catalogue.

bile kopije izrezkov iz Brestovega glasila Obzornik iz leta 1967, s fotografijo milijontega stola, izdelanega v Brestu, načrti in fotografije pa so nastale pri razvoju prototipa.

Prikazana je bila tudi uporaba stola Sardan na Japonskem s fotografijami iz kataloga, različnih projektov in ambientov, kjer je bil stol Sardan uporabljen.

The story of the Sardan chair was presented in May 2024 in the exhibition the *Charm of Wood* in Cankarjev dom in Ljubljana, Slovenia. The original Sardan chair, made of beech wood and usually made with a faux leather seat, was designed and manufactured in the Brest Cerknica factory, which also produced the chair in large quantities in the 1960s. The one millionth Sardan chair was sold in March 1967, with the model known for its high quality, good design and high sales (Brest Obzornik, 1967).

Years after production of the chair was discontinued in Brest Cerknica, the author of this article came up with the idea of bringing this beautiful

chair back into production and offering it on the market. He reached an agreement with the chair manufacturer Lask d.o.o. from Borovnica, Slovenia to build a new prototype, and offered it to his long-standing partner, an importer and furniture dealer in Japan. The new chair was modified in some design details and first appeared in the Japanese retailer's catalogue in 2014. Since then, it has been successfully sold in Japan for various purposes.

The *Charm of Wood* exhibition presented both an original Sardan chair made in Brest Cerknica, now over 60 years old, and a new, replica Sardan Japan. The updated chair has been exported to Japan by the company Eurasia trade.

VIR

REFERENCE

Brest Obzornik. 1967. Brestov obzornik: glasilo delavcev podjetja Brest, 1, 3 URL: <https://www.dlib.si/> (30.5.2024)

